

2. Дозорцев В.А. Система правового регулювання товарних інформаційних відносин. // Научно-техническая информация. Серия 1. – 2007. – № 9. – С. 3.

3. Боєр В. М., Павельєва О. Г. Інформаційне право: підручник Ч. 1 / В. М. Боєр, О. Г. Павельєва; ГУАП. – СПб., 2006. – 116 с.

4. Дашян М.С. Право інформаційних магістралей / М.С. Дашян. – М.: Волтерс Клувер, 2007. – 288 с.

5. Віхорєв С.В. Що є в інформаційному праві // http://www.sbcsnfo.ru/articles/doc/gtc_doc/FILOSOF.html

Поліщук О.В.

студентка,

Національна академія Служби безпеки України

ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Для встановлення юридичної відповідальності є закріплене положення, передбачене ст. 27 Закону України «Про інформацію» відповідальність за порушення законодавства про інформацію та інших нормативних актів у сфері інформаційного законодавства, що передбачають притягнення винних у скоєнні конкретних правопорушень [1].

Для встановлення мети юридичної відповідальності за порушення інформаційного законодавства є: правова охорона та захист інформаційних прав і свобод людини та громадянина від протиправних втручань; забезпечення нормального функціонування механізму правового регулювання у сфері інформаційних правовідносин; утвердження законності та правопорядку в суспільстві, покарання винного за скоєне правопорушення, а також попередження правопорушення в майбутньому; гарантування реалізації суб'єктами інформаційних відносин своїх прав та виконання обов'язків.

Підставами для настання юридичної відповідальності, пов'язаних у сфері інформаційних правовідносин є порушення правових норм інформаційного законодавства, які проявляються у конкретному складі інформаційного правопорушення. Сутність юридичної відповідальності полягає в обов'язку винної особи виконувати вимоги, які висуваються до неї державою у вигляді примусових заходів, встановлених законом за

конкретний вид правопорушення. Змістом правомірних примусових заходів є застосування до особи, яка вчинила правопорушення всупереч його волі та заходів державно-владного примусу у вигляді позбавлення правопорушника певних моральних чи матеріальних благ [2]. Юридична відповідальність, застосування якої ґрунтується на принципах, що є гарантією дотримання законних прав та інтересів особи. Ключовим та особливо важливим є принцип законності, суть якого полягає у чіткому дотриманні вимог законодавства при застосуванні юридичної відповідальності у сфері інформаційних правовідносин. Не менш важливим є дотримання принципів справедливості, гуманізму, невідворотності та індивідуалізації покарання.

Обов'язково повинен використовуватись принцип обґрунтованості юридичної відповідальності, суть якого є необхідність об'єктивного вивчення всіх обставин справи, а саме: аргументованість висновку про наявність складу правопорушення; визначення санкції, яку необхідно застосувати до правопорушника з урахуванням всіх передбачених законом критеріїв.

Отже, юридична відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних правовідносин – це передбачена нормами права система, щодо примусових заходів, які вживаються уповноваженими органами або посадовими особами до осіб, що вчинили вище зазначенні правопорушення у встановленому законом процесуальному порядку.

Юридична відповідальність за правопорушення пов'язаних у сфері інформаційних правовідносин, передбачає такі види відповідальності: цивільно-правову; дисциплінарну; адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законами України.

Характеристика окремих видів юридичної відповідальності пов'язаних у сфері інформаційних правовідносин.

Цивільно-правова відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних правовідносин – має обумовлений комплексний характер інформаційного права, окремі норми якого закріплюються в цивільному законодавстві. Цивільно-правова відповідальність настає у випадках, якщо була заподіяна шкода фізичним та юридичним особам внаслідок недотримання відповідних норм у сфері інформаційного права [3].

Отже, об'єктом цивільної відповідальності за правопорушення у сфері інформаційних правовідносин є майнові та особисті немайнові права фізичної або юридичної особи, які охороняються інформаційним та цивільним законодавством.

Кримінально-правова відповідальність за правопорушення у сфері інформаційних правовідносин – становить правову основу кримінальної відповідальності, який закріплений Кримінальним кодексом України, що ґрунтується на Конституції України та на загальноновизнаних принципах і нормах міжнародного права.

У чинному Кримінальному кодексі України з усього обсягу об'єктів інформаційних правовідносин виділені такі, що за своєю суспільною небезпекою виходять за межі дисциплінарного чи адміністративного правопорушень. Кримінальним законом закріплено понад 20 складів злочинів, що різняться між собою за об'єктом, предметом, об'єктивною стороною та головне загрожують інформаційній безпеці суспільства і держави, відповідальність за які несуть як спеціальні так і загальні суб'єкти.

Отже, можна сказати, що ряд об'єктів інформаційних відносин перебувають у сфері кримінально-правового захисту з боку держави, що є додатковою гарантією забезпечення інформаційної безпеки людини, суспільства і держави. Статті Кримінального кодексу України регламентують відповідальність за скоєння певних дій, що можуть мати значення для інформаційних відносин, хоча в диспозиціях таких статей про інформаційні відносини не згадується.

Адміністративна відповідальність – це вид юридичної відповідальності громадян і службових осіб, за вчинення ними адміністративних правопорушень [4]. Адміністративно-правовими правопорушеннями визначені: 1) відмова у наданні інформації :несвоєчасне або неповне надання інформації ; надання інформації, що не відповідає дійсності, у разі, коли така інформація підлягає наданню на запит громадянина чи юридичної особи відповідно до законів України. 2) відмова у наданні за інформаційними запитами повної та достовірної інформації або несвоєчасне її надання.

У кодексі України по адміністративні правопорушення, а також окремі нормативні акти інформаційного законодавства, закріплено не тільки норми матеріального, а й процесуального права, в яких закріплено механізм реалізації притягнення винних осіб до відповідальності, визначені посадові особи та органи, уповноважені документувати адміністративні правопорушення, тобто суб'єкти забезпечення інформаційної безпеки, а також накладати адміністративні стягнення. Такими суб'єктами є: система державних і недержавних інституцій, посадових осіб, уповноважених на те законом. Адміністративні справи про інформаційні правопорушення підвідомчі адміністративним

комісіям, місцевим судам, органам внутрішніх справ, органам Національної комісії з питань регулювання зв'язку, Адміністрації зв'язку та радіочастот України тощо.

Отже, зазначимо, що правову основу складу правопорушень, які є підставою притягнення осіб, які вчинили правопорушення до адміністративної відповідальності, закріплено в Законі України «Про інформацію» та інших спеціальних інформаційних законах, а в Кодексі України про адміністративні правопорушення, конкретизовані склади інформаційних правопорушень та адміністративних правопорушень, також визначені санкції за їх вчинення та сформовано механізм реалізації охоронних, а також захисних норм інформаційного законодавства, щодо забезпечення інформаційної безпеки та захисту інформації.

Дисциплінарна відповідальність за правопорушення у сфері інформаційного законодавства – це застосування державним органом або його посадовими особами, котрі здійснюють владні управлінські функції стосовно інформаційної сфери, примусових заходів у вигляді дисциплінарних стягнень до особи, що межах виконання своїх функціональних обов'язків порушила встановлений порядок створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення охорони та захисту інформації [5].

Отже, притягнення особи до дисциплінарної відповідальності здійснюється в порядку дисциплінарного провадження, що порушується вищим керівником за власної ініціативи або за заявою громадянина у зв'язку з порушенням його інформаційних прав посадовою особою. Повноваження з накладення дисциплінарних стягнень, має тільки роботодавець, перед яким несе відповідальність найманий працівник.

Список використаних джерел:

1. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
2. Підручник «Інформаційне право України» Костецька Т.А.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studopedia.info/10-31172.html>
3. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
4. Кодекс про адміністративні правопорушення України від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page>